

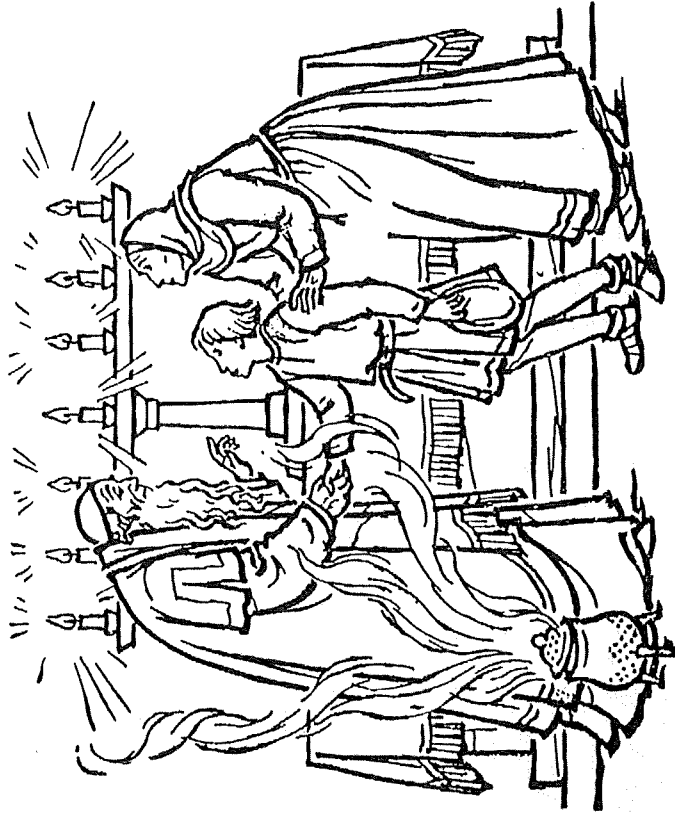
Samuel (1S 1-4)

Bol istý muž menom Elkána, ktorý mal manželku Annu. Anna nemala deti. Veľmi sa tým trápila. Keď prišla so svojím mužom do Božieho stánku v Šíle, úpenlivo sa modliła: „Hospodine mocnosti, ak sa rozpomenieš na mňa a dáš mi syna, ja ho oddám tebe na službu“. Keď sa už dlho modliła, kňaz Éli pozoroval jej ústa. Anna sa modliła v srdci, len pery sa jej chveli, ale hlas nebolo počuť. Éli ju pokladal za opitú a opýtal sa jej: „Dokedy sa budeš správať ako opitá?“ Anna mu odpovedala: „Nepila som víno ani iný opojný nápoj, ale vylicovala som si dušu v motilte pred Hospodinom“. Na to jej Éli riekol: „Chod' v pokoji a Boh Izraela nech ti splní to, o čo si Ho prosila“.

Hospodin sa rozpomenul na Annu

a poželnal jej syna. Dala mu meno Samuel, čo znamená: Vyprosený od Hospodina. Keď chlapec odrástol, priviedla ho k Élimu so slovami: „Za tohto chlapca som prosila a Hospodin mi dal, za čo som Ho prosila. Teraz ho odovzdávam Hospodinovi, aby Mu bol oddaný po celý svoj život“. Chlapec ostal u Éliho a slúžil Hospodinovi.

Éliho synovia boli zlí a otec Éli im márne dohovára. Boží prorok varoval Éliho, že pre jeho synov príde trest na jeho dom, keď mu povedal: „Taktó hovorí Hospodin: Svojich synov si viac uctil ako mňa. Tých, ktorí mňa ctia, uctím i ja, ale ktorí mnou pohŕdajú, upadnú do hanby. Znamením ti bude, že obaja tvoji synovia zomrú v jeden deň. Ja si ustanovím verného kňaza, ktorý bude konať podľa mojej vôle“.

Keď Hospodin trestal Filišíncov preto, že ukradli truhlu zmluvy, tí ju vrátili. Samuel povedal Izraelcom: „Ak sa celým srdcom obrátíte k Hospodinovi a budete Jemu samému slúžiť, vytrhne vás z ruky Filišíncov“. Na znak víťazstva nad Filišíncami postavil Samuel kameň, ktorému dal meno Eben-Ézer a povedal: „Až potiaľto nám pomáhal Hospodin. Filišínci už viac nevtrhli na územie Izraela. Samuel spravoval Izrael a bol mu kňazom.“

Prísľ. 19,18: *Tresci syna, kým je ešte nádej.*

DOBA KRÁĽOV

Saul kráľom (1S 8-10-15)

Keď kňaz a sudca Samuel ostarel, ustanovil svojich synov za vodcov v Izraeli. Ale jeho synovia si nepočínali správne, oddali sa lakomstvu, prijímali úplatky a prekrúcali právo. Vtedy starší Izraela žiadali Samuela, aby im ustanovil kráľa, ako je to u všetkých národov. Samuelovi sa to nepáčilo, ale Hospodin mu riekol: „Poslušni hlas ľudu vo všetkom, čo ti hovoria. Nepohrdli tebou, ale mnou, aby som nebol kráľom nad nimi“. Samuel predniesol Hospodinove slová ľudu. Oznámil im, že kráľ bude tvrdo zaobchádzať s nimi a s ich deťmi i majetkom. Ale ľud si aj tak žiadal kráľa.

V tom čase bol istý muž z kmeňa Benjamínovho menom Kíš, ktorý mal syna Saula, statného a krásneho mládenca. Saul o hlavu prevyšoval všetok ľud. Keď šiel hľadať stratené oslice svojho otca, dostal sa až k Samuelovi. Keď ho Samuel uzrel, Hospodin mu oznámil: „Hľa, to je muž,

Vtedy už Samuel slúžil Hospodinovi po boku Éliho zmluvy Hospodinovej. Jednej noci spal v chráme Hospodinovom, v ktorom bola truhla zmluvy Hospodinovej. Hospodin zavolať na Samuela, a ten odpovedal: „Tu som“. Odbehol k Élimu a povedal mu: „Tu som, lebo si ma volal“. Ten odpovedal: „Nevolať som ňa, vráť sa a fahni si“. Samuel odišiel a fahol si spať. A Hospodin znova zavolať na neho: „Samuel, Samuel!“ Samuel opäť odišiel k Élimu a povedal: „Tu som, lebo si ma volal“. A Éli ho opäť poslal spať, aby spal. A keď Hospodin po treťkrát zavolať na Samuela, a ten šiel k Élimu a povedal: „Tu som, lebo si ma volal“, vtedy Éli pochopil, že Hospodin volá na chlapca a povedal Samuelovi: „Chod', fahni si a ak by ťa ešte raz volal, povedz: Hovor, Hospodine, lebo tvoj služobník počúva“. Samuel si fahol a Hospodin zavolať ako predtým: „Samuel, Samuel!“ Na to Samuel odpovedal: „Hovor, lebo tvoj služobník počúva“. A tu Hospodin riekol Samuelovi: „Splním na Élim všetko, čo som predpovedal o jeho dome od začiatku až do konca. Budem súdiť jeho dom; dlho vedel, že jeho synovia prítahujú kľatbu na seba, ale im v tom nebránil“. Samuel sa to bál oznámiť Élimu. Ale Éli mu riekol: „Čo je to, o čom ti hovoril? Predsa to nebudeš predmo mnou tajniť!“ Samuel mu teda oznámil všetky slová Hospodinove a nič nezatajil pred ním. Éli na to povedal: „On je Hospodin, nech urobí, čo uzná za dobré“.

Neskôr Izrael tiahol do boja proti Filišíncom a Filišínci ho porazili. Aj truhlu Hospodinovu ukoristili a zabil oboch Éliho synov. Keď sa Éli dozvedel o tom, že truhla Božia padla za korisť Filišíncom, spadol zo stola, zlomil si väzy a zomrel.

o ktorom som ti hovoril. On bude púťovať nad mojim ľudom". Samuel pomazal olejom Saulovu hlavu a riekol: „Hospodin ťa pomazal za kráľa nad svojim dedičstvom". Potom Samuel zvolal ľud k Hospodinovi do Micipy a povedal: „Takto vraví Hospodin, Boh Izraela: Vy ste dnes zavrhli svojho Boha, ktorý vás vyslobodil zo všetkých vašich bied. Dobré. Predstúpte podľa svojich kmeňov pred Hospodina". Keď Samuel dal predstúpiť všetkým izraelským kmeňom, lós padol na kmeň Benjamin a v ňom na Saula, Kíšovho syna. Keď hľadali Saula, nemohli ho nájsť, až ho našli medzi batožinou. Privedli ho a Samuel oznámil: „Vidíte, koho si vyvolil Hospodin"? A ľud zvolal: „Nech žije kráľ"! Tak sa Saul stal kráľom nad Izraelom.

Keď Ammónci napadli Izrael, Saul preniknutý Duchom Božím, zvolal všetok izraelský ľud. Porazili Ammóncov a Saul vyhlásil: „Dnes Hospodin spôsobil záchranu v Izraeli".

Potom Saul bojoval proti Filištíncom. Pobíľ strážu Filištíncom, ale Filištíncov bolo mnoho a izraelský ľud bol z toho vystrašený. Čakali na Samuela, aby priniesol obeť. Ale keď Samuel neprichádzal a ľud sa rozpíchoľ, Saul obetoval sám. Keď skončil obetovanie, prišiel Samuel, ktorý vyčítal Saulovi, že priniesol obeť, ktorú smie priniesť len kňaz. Vtedy Samuel prorokoval Saulovi, že jeho kráľovstvo neobstojí. Saul musel s Filištíncami tvrdo bojovať po celý život.

Inokedy Saul bojoval proti Amálkovcom. Samuel mu oznámil slovo Hospodinovo: „Všimol som si, čo učinil Amálék Izraelu, ako sa mu postavil do cesty, keď vychádzal z Egypta. Nešetrite nikoho a vykonajte hubiacu kľiatbu nad všetkým,

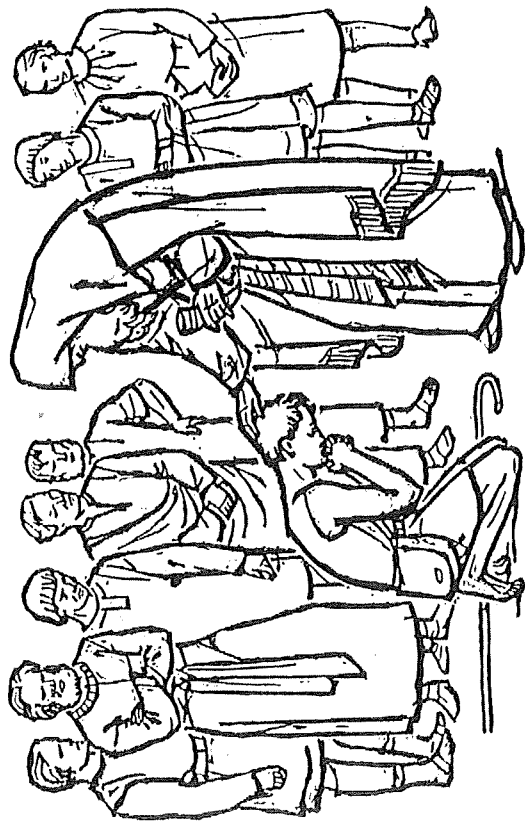
čo je jeho". Saul porazil Amálkovcov, ale ušetril stádo oviec. Nič, čo bolo dobré, nechcel vyhubiť. Samuelovi povedal, že to má byť obeť Hospodinovi. Samuel ho však obvinil: „Prečo si neposlúchal Hospodinov príkaz, ale si sa vrhol na korisť? Iťm si sa dopustil zla pred Hospodinom. Poslušnosť Hospodinovi je lepšia ako obeť. Nevráťim sa s tebou, lebo si zavrhol slovo Hospodinovo a teba zavrhol Hospodin, takže nemôžeš byť natrvalo kráľom v Izraeli". Keď Samuel odchádzal, Saul zachytil kraj jeho plášťa, a ten sa odtrhol. Samuel povedal: „Dnes odtrhol Hospodin od teba kráľovstvo Izraela a dal ho inému, lepšiemu ako si ty". – Samuel už viac nevidel Saula až do svojej smrti. Hospodin futoval, že urobil Saula kráľom nad Izraelom.

Jer 7,23: *Choďte vždy po ceste, ktorou vám kážem ísť, aby sa vám dobre vodilo.*

Dávid pomazaný za kráľa (1S 16)

Hospodin riekol Samuelovi: „Až dokiaľ budeš smútiť za Saulom, ktorého som zavrhol? Naplň si roh olejom a choď do Betlehema k Izajovi, lebo spomedzi jeho synov som si vyhládol kráľa. Povoláš Izaja k obeti a potom pomáň mi toho, o ktorom ti poviem".

Keď Samuel prišiel do Betlehema, oznámil, že prišiel obetovať Hospodinovi a vyzval ľud: „Posväťte sa a podte za mnou". Posvätil aj Izaja a jeho synov a povolal ich k obeti. Keď prišiel najstarší Izajov syn, Samuel myslel, že to on má byť pomazaný. Ale Hospodin mu riekol: „Nehľadaj na jeho výzor a vysoký vzrast. Človek hľadaj na to, čo je pred očami, Hospodin však hľadaj na

srdec". Potom Izaj priviedol pred Samuela druhého syna. Aj o tom povedal: „Ani tohto si nevyvolil Hospodin". A tak priviedol pred Samuela Izaj sedem synov. Ale Samuel riekol: Ani jedného z nich si nevyvolil Hospodin. Sú tu už všetci tvoji synovia? Izaj povedal: „Ešte ostáva mladší, ktorý pasie ovce". Samuel ho kázal priviesť. A keď prišiel, Hospodin povedal Samuelovi: „Vstaň, pomáň ho, lebo to je on". Vtedy Samuel vzal roh s olejom a pomazal Dávida v kruhu jeho bratov. A Duch Hospodinov zostúpil na Dávida a od toho dňa ostal na ňom.

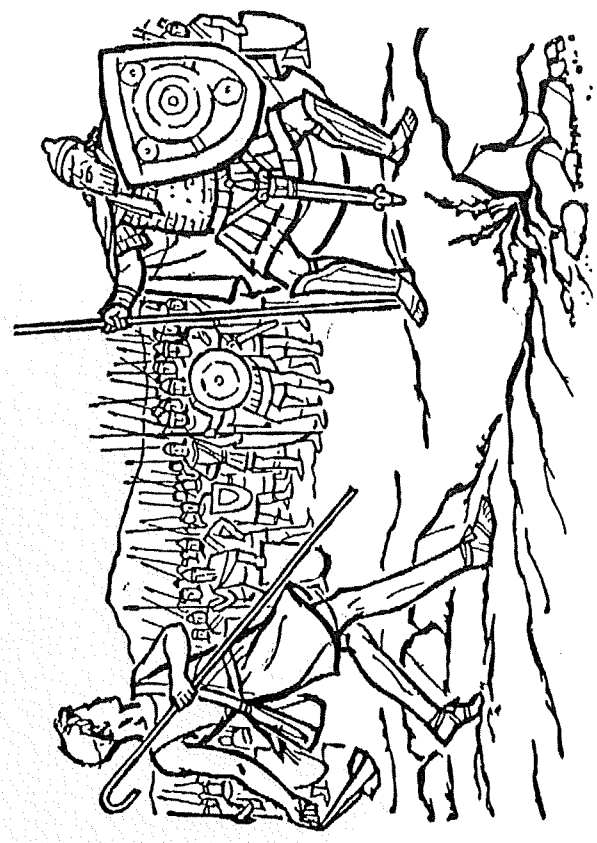
Keď sa Duch Hospodinov vzdialil od Saula, popadol ho zlý duch. Vtedy Saul povedal služobníkom: „Nož, vyhládajte mi muža, ktorý vie dobre hrať a privedte ho ku mne". Jeden zo služobníkov Saulových upozornil, že Dávid vie hrať, že je údatný, výrečný, driechý a Hospodin je s ním. Saul poslal po neho. Keď Dávid prišiel k Saulovi a zastal pred ním, ten si ho obľúbil, takže sa

stal jeho zbrojnošom. Kedykoľvek zlý duch napadol Saula, Dávid mu hral na harfe a Saulovi sa uľavilo. Zlý duch vtedy odstupoval od neho.

Ž 89,21: *Násitel som svojho sluhu Dávida, pomazal som ho svojím olejom, takže moja ruka bude stále pri ňom a posilní ho moje rameno.*

Dávid a Goliáš (1S 17)

Filištínci zhromaždili svoje vojská proti Izraelcom. Medzi Izraelcami a Filištíncami bolo údolie. Z vojska Filištíncov vystupoval predbojovník, obor menom Goliáš. Meral vyše troch metrov. Na hlavu mal bronzovú prilbu a oblečený bol do šupinatého panciera. Na pleciach mal bronzový oštep. Rukovať jeho kopie bola ako tkáčsky návoj. Zastal a vykrikoval na izraelské šiky: „Výberte si muža, ktorý by zostúpil ku mne. Ak bude vládaj a zabije ma, tak budeme vašimi sluhami, ale ak ja premdžem

jeho, vy nám budete slúžiť“. Keď Saul a celý Izrael počuli tieto slová Filištína, náramne sa báli. Filištínc Goliáš vychádzal takto ráno i večer štyridsať dní.

Vtedy Izaj poslal svojho syna Dávida k jeho bratovi do vojenského tábora, aby sa pozrel, či sa im dobre vodí. Keď bol Dávid s bratmi, práve vystúpil Goliáš a Dávid počul, čo hovoril. Počul aj o tom, že muža, ktorý by Goliáša zabil, kráľ Saul obdaruje bohatstvom, dá mu dcéru za ženu a jeho ota urobí slobodným v Izraeli. Dávid povedal Saulovi, že je ochotný ísť a bojovať s Filištíncom. Ale Saul odvetil: „Nemôžeš ísť proti tomu Filištíncovi a bojovať s ním. Veď ty si chlapec a on je bojovník od svojej mladosti“. No Dávid hovoril: „Hospodin, ktorý ma už vytrhol z moci leva i z pazúrov medveďa, vytrhne ma i z rúk toho Filištína“. Saul napokon súhlasil a povedal: „Choď a Hospodin bude s te-

vybral kameň, hodil ním z praku a udrel Filištína do čela tak, že padol tvárou na zem. Dávid pribehol, vzal Filištíncovi meč a odíal mu hlavu. Keď Filištínci videli, že ich silák zomrel, dali sa na útek. Izraelci prenasledovali Filištíncov a ich tábor vyrabovali.

Ž 147,11: *Hospodin záhubu má v tých, čo sa Ho boja, čo dôverujú v Jeho milosť.*

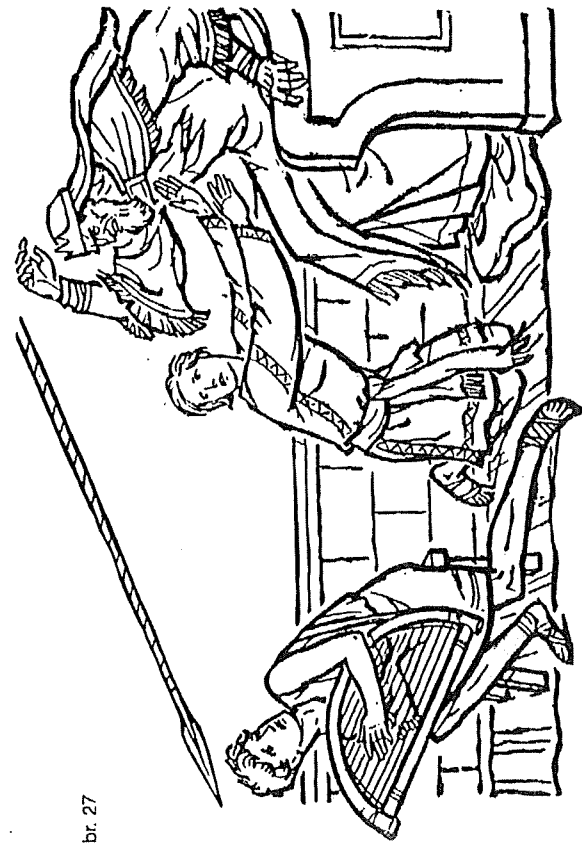
Saulova nenávisť voči Dávidovi (1S 18-26)

Keď Dávid zabil Goliáša, ženy zo všetkých miest spievali a tancovali pred Saulom: „Porazil Saul svojich tisíc, ale Dávid svojich desiat tisíc“. Saul sa preto nahneval na Dávida. Keď nasledujúceho dňa prišiel zlý duch na Saula a Dávid hral pred ním na harfe ako každý deň, Saul

hodil kopiju, aby prebodol Dávida. Ale Dávid sa mu dvakrát uhol. Saul dostal z Dávida strach, pretože Hospodin bol s Dávidom, ale od Saula sa odvrátil.

V snahe zahubiť Dávida, poslal ho Saul do nového boja proti Filištíncom, ale Dávid bol v boji úspešný a Saul mu musel dať za ženu svoju dcéru Míkal. I Saulov syn Jonatán mal Dávida veľmi rád a varoval Dávida pred vlastným otcom. Keď Saul opätovne napadol Dávida, ten utiekol od neho. K úteku mu pomohla jeho žena Míkal.

Dávid sa ukrýval pred Saulom a stal sa vodcom všetkých nespokojných v Saulovom kráľovstve. Saul vyúhľol proti nemu s tritisíc mužmi. Raz bol Dávid v jaskyni, do ktorej vošiel sám Saul. Vtedy mu Dávidovi muži povedali: „Hospodin vydal ti svojho nepriateľa do rúk“. Dávid však len tajne odrezal čip Saulovho plášťa, lebo pove-

obr. 27

dal: „Hospodin ma uchovaj, aby som vztiahol ruku na Hospodinovo pomazaného“. Keď Saul vyšiel z jaskyne, Dávid mu ukázal cíp jeho plášťa a Saul uznal, že bol v moci Dávidovej a že Dávid je spravodli-

vejší ako on. Ale Dávid sa nevrátil k Saulovi.

Medzitým kňaz Samuel zomrel a Saul opäť prenasledoval Dávida so svojím vojskom. V noci sa Dávid dostal v Saulovom tábore až k spia-

Dávid kráľom (2S 2-5)

Keď sa Dávid dozvedel o tom, že ľudskí obyvatelia pochovali Saula, odkázal im: „Buďte požehnaní od Hospodina, že ste pochovali Saula. Teraz majte však mocné ruky a budete zdatní. Saul, váš pán, sice zomrel, ale Júdov dom pomazal mňa za kráľa nad sebou. „Dávid kraľoval nad Júdom sedem rokov. Nad Izraelom vládol vtedy Saulov syn Išbošeta. Medzi Judejcami a Izraelcami boli boje, ktoré sa skončili smrťou Išbošeta, ktorého proti Dávidovej vôli zákerne zavraždili.

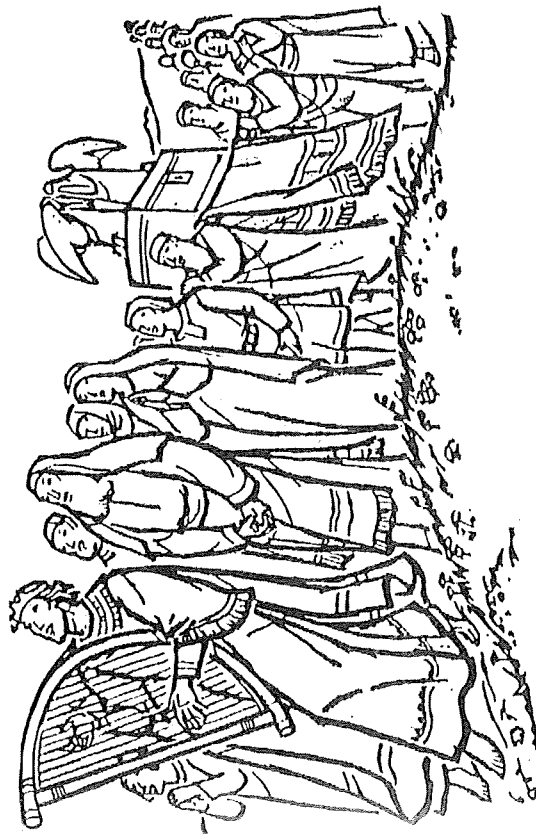
Po Išbošetovej smrti kmene Izraelcov pomazali Dávida za kráľa aj nad Izraelom. Dávid mal 30 rokov, keď začal vládnuť nad Júdom v Chebrone a potom vládol 33 rokov nad Júdom i nad Izraelom v Jeruzaleme. Jeruzalem dobyl v boji proti Jebusejcom a zaujal hrad Sion. Mesto sa menovalo mestom Dávidovým. Dávid sa ustavične rozmáhal a Hospodin, Boh mocnosti bol s ním.

cemu Saulovi a mohol ho zabiť. Neurobil tak, len mu vzal kopiju a krčah na vodu. Na druhý deň mu ich zdieľalky ukázal a Saul nanovo musel uznať, že Dávid sa voči nemu zachoval šľachetne. Potom prestal Dávida prenasledovať.

Keď došlo k opätovným bojom medzi Saulom a Filištíncami, Filištínci zvíťazili. V boji padli aj Saulovi synovia a Saul bol ťažko ranený. Vtedy Saul vyzval svojho zbrojnoša, aby ho prebodol, ten sa však bál. Saul pochytí meč a sám nalahol naň. Filištínci našli jeho telo a zneuctili ho. Izraelci ho však našli a pochovali.

Keď sa Dávid dopyčul o smrti Saula a jeho synov, smútil nad nimi, najmä však za Jonatánom, ktorého mal veľmi rád.

R 12,21: *Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrým prenáhaj zlé.*

Keď sa Filištinci dopyčuli, že Dávida pomazali za kráľa nad Izraelom, vytiahli proti nemu. Hospodín niekoľko dní vytrhával: „Choď a vytiahni proti Filištincom; istotne ti ich vydám do rúk.“ Dávid niekoľkokrát porazil Filištinco.

Potom šiel do Baaly v Júdsku, aby odtiaľ preniesli truhlu Hospodínovu. S veľkou radosťou ju priniesli do Dávidovho mesta. Keď truhlu priniesli a keď ju zložili na jej miesto uprostred stánku, ktorý dal Dávid pred ňu postaviť, Dávid obetoval pred Hospodínom mnoho obetí a obdaroval celý ľud.

Keď už Dávid býval vo svojom dome a keď mu Hospodín doprial pokoja od okolitých nepriateľov, povedal kráľ prorokovi Nátanovi: „Pozriže, ja bývam v cedrovom dome a truhla Božia je umiestnená medzi stanovými závesmi“. Ale Nátan oznámil Dávidovi Božie rozhodnutie: „Ja som ťa vzal od stáda, aby si

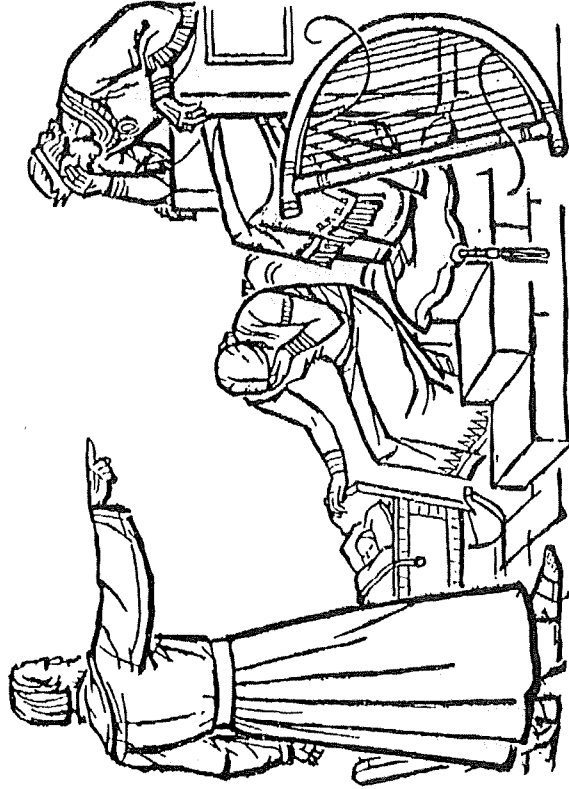
bol kniežaťom nad mojím ľudom, nad Izraelom. Ja dám miesto svojmu ľudu a osadím ho, aby býval vo vlastnom meste. Dám ti odpočinutie od všetkých tvojich nepriateľov. Keď uplynie tvoj čas, tvoj syn vystaví dom môjmu menu a ja upevním jeho kráľovstvo na veky. Ja mu budem otcom a on mi bude synom. A keď sa previní, potrescem ho ľudskými údermi. Ale svoju milosť mu neodnímam.“

Ž 71,5: Ty si mi nádejou, Pane, Hospodine, Tebe dôverujem od svojej mladosti.

Dávidov hriech a pokánie (2S 11-12)

Jedného večera sa Dávid prechádzal na streche svojho kráľovského domu, odkiaľ videl kúpať sa krásnu ženu, menom Batišeba, Uriášovu manželku a zatúžil po nej.

Svojmu vodcovi Joábovi napísal

ten muž. Uriáš si zabil mečom Amóncov a jeho manželku si si vzal za ženu. Preto sa teraz od tvojho domu meč nikdy nevzdiali. Dopusťím pohromu na tvoj dom“.

Vtedy Dávid povedal: „Zhrešil som proti Hospodínovi“. Nátan mu oznámil: „Hospodín sňal tvoj hriech. Nezomrieš za to, ale syn, ktorý sa ti narodil, musí umrieť“. Dávid prosil Boha za chlapca a prísne sa postil. Ale dieťa na siedmy deň umrelo. – Tak bol Dávid potrestaný za svoj hriech.

Ž 51,3: Zmiluj sa nado mnou, Bože, podľa svojej milosti! Pre svoje veľké milosrdenstvo zhlad' moje priestupky.

Absolón (2S 15-18, 1Kráľ 2)

Jeden z Dávidových synov, Absolón, bol veľmi krásny a chcel byť čím skôr kráľom. Zabil niekoľkých kráľovských synov. Preto musel utiecť

list: „Postavte Uriáša dopredu do najtuhšieho boja, potom sa stiahnite od neho, nech ho zrazia, nech zomrie“. Joáb urobil tak a Uriáš zomrel. Keď Uriášova žena počula, že jej muž zomrel, nariekala nad nim. Ale keď prešiel čas smútku, Dávid poslal po ňu, vzal ju do svojho domu a stala sa mu ženou. Porodila mu syna. Ale Hospodínovi sa nepáčilo, čo Dávid spáchal.

Hospodín poslal k Dávidovi Nátana. Ten mu povedal: „V istom mesiaci boli dvaja mužovia, jeden bol bohatý, druhý chudobný. Bohatý mal veľmi mnoho oviec a dobytká, chudobný mal iba jednu ovečku, ktorú mal veľmi rád, akoby bola jeho dcérou. K bohatému prišiel povesť, ale jemu bolo ľúto vziať zo svojich oviec a pripraviť jedlo povesťnému. Vzal ovečku chudobného muža a tú pripravil tomu, čo prišiel k nemu“. Keď to Dávid počul, vzbĺkol hnevom proti tomu mužovi a Nátanovi povedal: „Ten človek zasluhuje za to smrť!“. Ale Nátan mu odvetil: „Ty si

z Jeruzalema. Ale Dávid ho po čase omilostil. Absolón zosnoval sprisahanie proti vlastnému otcovi. Vstúpil do mesta a stával pri bráne a každého, kto šiel ku kráľovi na súd, oslovoval a každému hovoril: „Ty, ja vec je dobrá a spravodlivá, ale u kráľa nemáš nikoho, kto by ťa vy počul. Keby mňa ustanovili za sudcu v krajine, ja by som každému, kto by prišiel ku mne, dopomohol k spravodlivosti“. A ľudí, čo sa mu chceli pokloniť, objal a pobozkal. Tak si kradmo získal srdcia izraelských mužov.

Otcovi Dávidovi povedal: „Chcel by som odísť do Chebrónu a tam splniť sľub, čo som dal Hospodinovi“. Kráľ ho v pokoji prepustil. Absolón odišiel do Chebrónu. Potom rozposlal poslov ku všetkým izraelským kmeňom s odkazom: „Len čo začujete zvuk trúbky, volajte: Absolón sa stal kráľom v Chebróne“. Tak zmohutnelo sprisahanie a ľud išiel stále vo väčšom počte za Absolónom.

Keď to oznámili Dávidovi v Jeruzaleme, povedal: „Poberte sa. Utečme, lebo inak neunikneme pred Absolónom. Ponáhľajte sa, aby sa on nepoponáhľal a nedostihol nás a aby ostrím meča nevyvraždil mesto“. Kráľ i celý jeho dom odišli pešo z mesta. Kráľ prešiel cez potok Kidrón a so všetkým ľudom odišiel na púšť. Absolón vtiahol do Jeruzalema.

Dávid prešiel so svojím ľudom za Jordán. Aj Absolón prešiel za Jordán s izraelskými mužmi a chystal sa do boja proti vlastnému otcovi. Dávid prikázal svojim trom vojvodcom: „Šetrite mi zachádzajte so synom Absolónom“. Bitka sa sirhla v efrajimskom lese a Absolón bol tam úplne porazený. Odrazu sa ocitol pred Dávidovými služobníkmi.

Išiel na mulici. Mulica podbehla pod konáre veľkého duba, Absolón sa zachytil vlasmi na hlave o dub, takže ostal visieť medzi nehom a zemou. Mulica, čo bola pod ním, odbehla. Vtedy Dávidov vojvodca Jóáb vzal do ruky tri kopije a vrazil ich Absolónovi do srdca, keď ešte žil na dube. Vojaci vzali Absolóna a hodili ho v lese do veľkej jamy a nahádzali na neho hrubú skálu. Absolónovo vojsko sa rozutekalo.

K Dávidovi došiel posol, ktorý mu oznámil: „Dobru zvesť dostáva môj pán a kráľ, lebo dnes tá Hospodin vyslobodil z ruky všetkých, ktorí povstali proti tebe“. Na Dávidovu otázku, či sa jeho synovi Absolónovi dobre voď, posol oznámil: „Nech všetkých nepriateľov môjho pána a kráľa stihne to isté, čo sa stalo tvojmu synovi“. Tak sa Dávid dozvedel o smrti svojho syna Absolóna. Vystúpil do siene nad bránou a plakal volajúc: „Syn môj, Absolón, syn môj, Absolón! Keby som bol ja umrel namiesto teba. Absolón, syn môj!“

Keď sa priblížil čas Dávidovej smrti, rozkázal svojmu synovi Salamúnovi: „Ja už odchádzam cestou každého pozemšťana, ale ty buď silný! Zachovávaj povinnosti voči svojmu Bohu Hospodinovi, kráčaj po Jeho cestách a zachovávaj Jeho nariadenia, ako sú napísané v zákone Mojžišovom, aby si mal úspech vo všetkom, čo budeš robiť“. Dávid zomrel, keď mal 70 rokov a pochovali ho v Dávidovom meste Jeruzaleme.

Ef 6,3: Cit si otca a matku – to je prvé prikázanie so zaslúbením – aby sa ti dobre vodilo a aby si dlho žil na zemi.

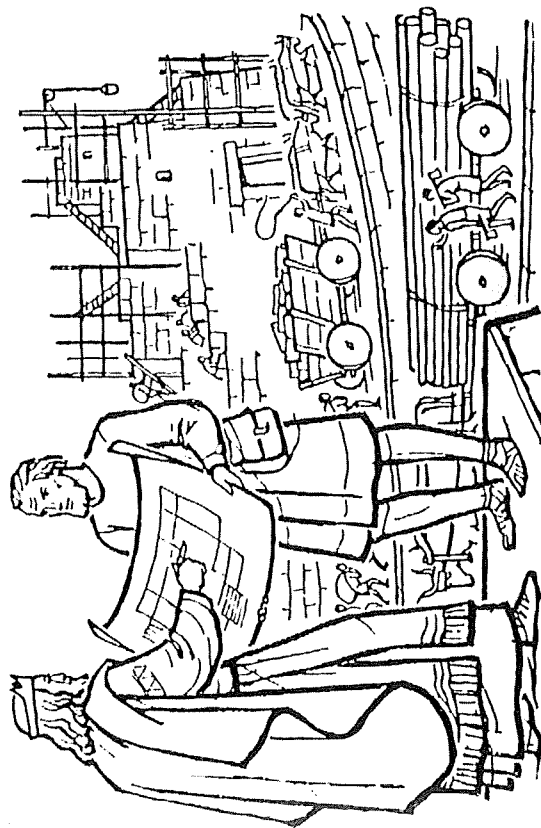
Šalamún (1Kráľ 3–6–8)

Po Dávidovej smrti sa kráľom stal jeho syn Šalamún, ktorý miloval Hospodina a žil podľa prikázov svojho otca Dávida.

Jednej noci sa Šalamúnovi ukázal vo sne Hospodin a riekol mu: „Ziadaj si, čo ti mám dať.“ Šalamún odpovedal: „Ty si preukázal veľkú priazeň môjmu otcovi Dávidovi, lebo žil pred tebou vo vernosti, v spravodlivosti a s úprimným srdcom voči Tebe. Ty, Hospodin, učinil si ma kráľom po mojom otcovi. Ja som mladý človek, neviem vychádzať ani vchádzať. Daj mi poslušné srdce, aby som mohol rozoznávať dobré od zlého.“ Hospodinovi sa zaľúbilo, že si Šalamún toto žiadal a povedal: „Pretože si si toto žiadal a nežiadal si si ani dlhý život, ani bohatstvo, ani životy svojich nepriateľov, ale si si žiadal schopnosť porozumieť a poslúchať právo, splním tvoju žiadosť. Dávam ti múdre a chápané srdce. Dám

ti aj to, o čo si neprosil: bohatstvo a slávu, takže za tvojich čias nebude ti nikto rovný medzi kráľmi. A ak budeš zachovávať moje ustanovenia a moje príkazy, predlžím aj tvoju žiadosť“. A Šalamún bol múdrejší ako ostatní ľudia.

K Šalamúnovi raz prišli dve ženy. Jedna z nich povedala: „Pane môj, ja a táto žena bývame v jednom dome. Mne sa narodil syn i jej sa narodil syn. V noci však jej syn zomrel a vtedy mi ona uprostred noci vzala syna a svojho mŕtveho syna položila ku mne. Tak som ho ráno našla, ale poznala som, že to nie je môj syn“. Tak sa vadiili pred kráľom. Vtedy kráľ rozkázal priniesť meč a rozťať živé dieťa na dvoje, jednu polovicu dať jednej a druhú druhej. Nato žena, ktorú syn bol ten živý, prosila kráľa: „Pane, dajte živé dieťa tej druhej a nezabíjajte ho!“ Ale tamtá nastojila: „Nech nebude ani moje, ani tvoje. Roztmitte ho!“ Vtedy kráľ povedal: „Dajte ho živé tejto žene, lebo

onu je jeho matka!) Celý Izrael sa do počul o múdrom rozsudku kráľa. Ľudia videli, že je v ňom Božia múdrosť na prisluhovanie práva.

Vo štvrtom roku svojho panovania kráľ Šalamún začal stavať v Jeruzaleme chrám, dom Hospodinov. Bol to veľký a nádherný chrám. Stavali ho z hotových kameňov z lomu, takže pri stavbe nebolo počut ani kladivo, ani sekery. Chrám pokryli cédrovými brvnami a doskami. Šalamún obložil dom tepaným zlatom. Do veľsвятne umiestnil dvoch pozlátených cherubov. Celý chrám zaopatril všetkým, čo bolo potrebné na uctievanie Hospodina. Potom zhromaždil popredných mužov z Izraela, aby vyniesli truhlu zmluvy Hospodinovej z Dávidovho mesta a priniesli ju na jej miesto do zadnej svätyně, do veľsвятne pod krídla cherubov. V truhle zmluvy boli dve kamenné dosky, ktoré dostal Mojžiš, keď na hore Sinaj Hospodin uzavrel zmluvu s Izraelcami po ich vyjdení z Egypta.

Keď kňazi vchádzali do svätyně, oblak naplnil dom Hospodinov. Vtedy Šalamún povedal: „Hospodin postavil Slnko na nebesiach, ale riekol, že bude prebývať v mrákote. Postavil som Ti dom za obydlie, miesto, kde máš naveky prebývať“. Potom kráľ požehnal celý Izrael a modlil sa: „Hospodine, Bože Izraela, Tebe podobného niet ani hore na nebi, ani dolu na zemi. Ty si splnil môjmu otcovi, čo si mu zaľúbil. Ani nebesá a nebesá nebies Ťa nemôžu obsiahnuť. O čo menej tento dom, ktorý som postavil. Vypočuj moju modlitbu, ktorú sa dnes modlím. Nech sú tvoje oči upreté na tento dom vo dne i v noci. Počuj moju úpenlivú prosbu i prosby izraelského ľudu, keď sa bude modliť na tomto mieste. Vyslyš a keď vyslyšíš, odpusť svojmu ľudu. Veď je Tvojím dedičstvom,

ktoré si vyviedol z Egypta“. Keď Šalamún skončil túto modlitbu k Hospodinovi, povstal pred oltára, kde kľučal a vystieral dlane k nebu, postavil sa a požehnal celé zhromaždenie Izraela slovami: „Nech je Hospodin, náš Boh s nami, ako býval s našimi otcami, nech nás neopustí a nech zavrhne, aby všetky národy zeme poznali, že Hospodin je Boh a nik iný“. Potom obetoval kráľ i celý Izrael veľkú obeť Hospodinovi. V ten deň posvätil kráľ aj stred nádvoría, ktoré bolo pred domom Hospodinovým.

Ž 26,8: *Milujem obydlie Tvojho domu, Hospodine, a miesto, kde Tvoja sláva prebýva.*

Rozdelenie Šalamúnovej ríše (1Kráľ 12-14)

Šalamún bol 40 rokov kráľom. Jeho múdrosť bola známa po celom svete. I kráľovná zo Sáby počula o ňom a kvôli nemu prišla do Jeruzalema, aby skúsila Šalamúna ťažkými otázkami. On jej dal odpoveď na všetky otázky. Kráľovná darovala Šalamúnovi mnoho zlata a drahokamov. Šalamún bol veľmi bohatý kráľ, lebo keď prevyšoval múdrosťou všetkých, celá zem ho vyhľadávala, aby počula jeho múdrosť, ktorú Pán Boh vložil do srdca, a tí, čo prichádzali k nemu, prinášali veľké dary.

Keď Šalamún umrel, pochovali ho v meste jeho otca Dávida. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Rechabeám. Rechabeám odišiel do Sichemu, lebo tam ho mali vymenovať za kráľa. Prišiel tam aj Járabeám, ktorý pred kráľom Šalamúnom utiekol do Egypta. S celým Izraelom žiadal Rechabeáma: „Ufahč! tvrdú službu svojho otca Šalamúna a ťažké jarmo, ktoré

na nás naložil, a my ti budeme slúžiť“.

Rechabeám sa radil so staršími a oni mu takto radili: „Ak to urobíš po vôli tomuto ľudu a ak budeš s ním hovoriť vľúdnyimi slovami, budú ti stále radu starších a radil sa s mladíkmi, čo s ním vyrástli a čo boli v jeho službe. Tí mu radili: „Takto odpovedz ľudu: Ak vám môj otec urobil jarmo tvrdým, ja k tomu ešte pridám. Môj otec vás trestal bičmi, ale ja vás budem trestať uzlovitými bičmi“. Tak to Rechabeám aj oznámil ľudu. Nato ľud odišiel do svojich stanov. Rechabeám sa stal kráľom len nad Izraelcami v južských mestách a nad dvoma kmeňmi. Ale desať kmeňov Izraela urobilo svojím kráľom Járabeáma.

Járabeám chcel, aby jeho poddaní nechodili do chrámu Hospodinovho v Jeruzaleme. Preto v Bételi a v Dane dal zhotoviť dve zlaté telatá. Ustanovil tam obete, a tak národ odpadol od Hospodina. Prorok Achija prorokoval proti Járabeámovi a oznámil mu Boží súd nad Izraelom: „Hospodin zatrasie Izraelom, ako sa trasie trstina vo vode, zavrhne Izrael z tejto dobrej zeme, ktorú dal ich otcom a rozptýli ich na druhej strane rieky Eufrat, lebo modlami popudzovali Hospodina.“

Járabeám kráľoval 22 rokov a po ňom panovali 18 kráľi v severnej časti ríše. Nesprávali sa podľa Božích prikázaní a za ich vlády sa rozmáhalo modlárstvo.

V Jeruzaleme vládol Rechabeám, Šalamúnov syn nad kmeňom Júde a Benjamin. Ale aj tam ľudia holdovali modlárstvu. Rechabeám vládol 17 rokov. Po jeho smrti vládlo ešte 20 kráľov nad južnou časťou ríše, ale len niektorí konali, čo sa ľúbilo Hospodinovi. Preto Hospodin chys-

tal zajatie nielen kráľovstva severného Izraela, ale aj južného kráľovstva júdskeho.

Mt 4,10: *Pánovi, svojmu Bohu, budeš sa klanáť a len Jemu samému budeš slúžiť.*

Prorok Eliáš (1Kráľ 17)

Izraelský kráľ Acháb robil, čo sa nepáči Hospodinovi. Postavil oltár Baalovi v Samárii. Popudzoval Hospodina svojimi činmi viac ako všetci izraelskí kráľi pred ním. Vtedy prorok Eliáš povedal kráľovi: „Ako že žije Hospodin, nebude po tieto roky ani rosy, ani dažďa, iba ak na moje slovo“. Na pokyn Boží sa Eliáš ukryl pri potoku Kerít. Hospodin prikázal kráľovcom, aby mu nosili jedlo, chlieb i mäso, a to každé ráno i večer. Po nejakom čase však potok, z ktorého Eliáš mal vodu, vyschol, lebo v krajine nepršalo. Vtedy Eliášovi zaznelo slovo Hospodinovo: „Vstaň, choď do Sarepty a bývaj tam. Prikázal som tam isteť vdove, aby ťa živila“. Keď Eliáš došiel k bráne mesta, bola tam práve vdova, ktorá zbierala drevo. Zavolať na ňu a povedal jej: „Prines mi vody, nech sa napijem, a prines mi aj kranec chleba“. Ale žena povedala: „Ako žije Hospodin, nemám nič upečené. Mám len za hrsť múky v hrnci a trochu oleja v krčahu. Zbieram zapár kúskov dreva a idem to pripraviť sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, zomrieme“. Ale Eliáš jej riekol: „Choď, urob z toho najprv malý posúch a prines mi ho. Sebe a svojmu synovi urobíš potom. Lebo Hospodin hovorí: Z hrnce sa nemieni múka, ani z krčaha nebude chýbať olej až do dňa, keď Hospodin zošle dažď na zem“. Žena tak uro-